
EDITORIAL

JINDŘIŠKA SVOBODOVÁ

Vážení čtenáři,

do rukou se vám právě dostává nové lingvisticky zaměřené číslo časopisu *Bohemica Olomucensia*. Také v letošním vydání se členům redakce podařilo naplnit původní koncept filologicky zaměřeného mezioborového časopisu, jehož součástí jsou jak texty prezentující výsledky výzkumu čistě lingvistického, tak také práce s přesahem do aplikované lingvistiky či k dalším společenským vědám.

Dokladem těsného propojení lingvistického a širěji pojatého společenskovědního výzkumu jsou první dva články věnované situaci v normalizovaném Československu. V prvním příspěvku „*Na základě sdělení sovětských přátel...*“ Slavista Dean S. Worth a akce STB Dean využívá Robert Dittmann informace získané v archivu bezpečnostních složek a doplňuje obraz totalitních dějin bohemistiky a slavistiky studií o sledování amerického slavisty Deana S. Wortha sovětskou a zejména československou kontrarozvědkou. Ondřej Bláha v navazující studii „*Vlasatci*“ jako cíl verbální agrese v českých médiích 60. a 70. let 20. století připomíná mediální kampaň komunistického režimu vedenou proti dlouhovlasým mužům, ztělesňujícím ve své době vzdor proti socialistické morálce a dobové politice.

Výzkumu anoikonym je věnován příspěvek Stanislavy Spinkové *K pomístním jménům Měřiční, Osmiměřičné, Půlvrtlová atd. na Moravě a v české části Slezska*, dokládající původ těchto pojmenování užívaných v oblasti středního toku řeky Moravy ve výměře daných objektů. Lexikologicky zaměřený oddíl doplňuje Kateřina Křížová studií *Česká a nizozemská adjektivní přirovnání se zooapelativy – ohrožený druh?* V komparativním výzkumu autorka sleduje shody a odlišnosti jazykového obrazu světa, které

se reflektují ve velmi specifické oblasti frazeologie, a to konkrétně v přirovnáních s pojmenováním zvířat.

I v tomto čísle je zastoupen aplikovaný výzkum, a to v příspěvcích Michaely Kopečkové, Milana Hrdličky a Ilony Starý Kořánové. Michaela Kopečková ve studii *Analýza výslovnosti českých hlásek a hláskových spojení u mluvčích s mateřským jazykem islandštinou* sleduje vybrané zvukové jevy, které se jeví jako obtížné při výuce češtiny u mluvčích s rodným jazykem islandštinou. Autorka ve svém příspěvku také ukazuje, jak mohou být výsledky jejího prakticky zaměřeného výzkumu využity při tvorbě fonetických cvičení. Význam kvalitně zpracovaného poučení o mluvnickém systému češtiny, jež je učitelem – rodilým mluvčím – zprostředkováno zahraničnímu studentovi, ukazuje v příspěvku *Mluvnická poučka osvojená versus naučená při akvizici jejím nerodilým mluvčím* Milan Hrdlička. Ilona Starý Kořánová uzavírá oddíl věnovaný aplikovanému výzkumu inspirativním příspěvkem *Čtení jako dovednost a metody rozvoje slovní zásoby při výuce ČČJ*.

Vybrané jevy syntaktické výstavby uměleckého textu a jejich funkčnost při dosažení estetického účinku analyzuje v příspěvku *K některým syntaktickým jevům v próze Citlivý člověk Jáchyma Topola* Soňa Schneiderová. Eva Nováková v příspěvku *Kontrastivní analýza, lingvistika a překlad – sokové či partneři?* představuje principy funkční kontrastivní analýzy a následně také ukazuje možnosti jejího využití v současné translatologii.

Do sekce Varia jsou tradičně zařazeny nejen recenze nových odborných monografií, ale jsou zde také připomenuty významné oborové události. Karel Komárek ve svém příspěvku *Ze společné česko-německé minulosti* podrobně představuje *České překlady Míšeňské právní knihy* Libuše a Vladimíra Spáčilových a Jindřiška Svobodová v recenzích *Nové pohledy na lingvistickou pragmatiku* a *Modalita a modálnost kognitivně* představuje monografii Yana Huanga *Pragmatika* a Martiny Ivanové *Modálnost a modálne verbá ve slovenčině*. Tradiční akci olomoucké bohemistiky *Mezinárodní setkání mladých lingvistů* připomíná Tereza Koudelíková, zatímco Magdaléna Lapúníková nabízí ohlédnutí za 40. ročníkem mezinárodní konference funkční lingvistiky pořádaném v říjnu roku 2018 ve španělském Cádizu.